

● 2012 ЙИЛ – МУСТАҲКАМ ОИЛА ЙИЛИ

Оила мустаҳкамлиги – юрт тинчлиги

(Давоми.
Боши 1-бетда)

Дарвоқе, оила хусусидаги бундай азалий қадриятларимизга мустақилликнинг дастлабки кунларидан эътибор каратилди, десак айни ҳамиятига айтган бўламиш. Узбекистон Республикаси Конституцияси нинг XIV боби "Оила"га багишда

Катталарни ҳурмат қилиш, ўзаро ёрдам, болалар ҳақида қайгуриш каби анъаналар ҳамма вақт миллий оиласининг асосий принциплари бўлиб келган. Шу билан бирга партия оила қадриятларини мустаҳкамлашда атрофимиздаги доимий ўзгариб турувчи олам талабларини ҳисобга олиши лозим деб ҳисоблайди, дейилган. Бизнингча, бу эътирофда нафақат партия аъзолари ва электорати қарашлари, балки бутун ҳалқимизнинг дунёқараши ва руҳий олами ифода этилган.

Ланған бўлиб, унда миллий қадрият ва урф одатларимиздаги ўзида мухассам этган катар нормалар мавжуд. Жумладан, 63-моддада "Оила жамиятнинг асосий бўғинидир ҳамда жамият ва давлат муҳофазасида бўлиш ҳукуқига эга...", деб эътироф этилиши асли қадриятларимизни нафакат саклаб колиши, балки янада ривожлантириб боришни тақозо этади. Колаверса, Президентимизнинг "Оила соғлом экан — жамият мустаҳкам, жамият мустаҳкам экан — мамлакат барқарор", деган сўзларида ота-бо-боловаримиз руҳи, кайфияти ва қарашлари уфуриб турганини яққол хис этиш мумкин.

Узбекистон "Миллий тикланиш" демократик партисидас-турининг "Партиянинг маънавий-мәърифий соҳадаги вазифалари", деб номланган IV бўлимида партия жамиятда оиласининг этник анъаналарини маънавий қадриятларининг доимий таъминланишининг буюк манбалари, деб билди.

Катталарни ҳурмат қилиш, ўзаро ёрдам, болалар ҳақида қайгуриш каби анъаналар ҳамма вақт миллий оиласининг асосий принциплари бўлиб келган. Шу билан бирга партия оила қадриятларини мустаҳкамлашда атрофимиздаги доимий ўзгариб турувчи олам талабларини ҳисобга олиши лозим деб ҳисоблайди, дейилган. Бизнингча, бу эътирофда нафақат партия аъзолари, балки бутун ҳалқимизнинг дунёқараши ва руҳий олами ифода этилган.

Мустақиллик йилларида ёш оиласиравни давлат томонидан қўллаб-куватлаш, уларни оила қуриш ва оёққа туриб олишлари учун имтиёзлар беришга алоҳида эътибор қартилмоқда. "Мустаҳкам оила йили", деб эътироф этилиши Президентимиз таъкидлаганидек, биринчи навбатда, бу борадаги конунчилигимиз янада тақомиллаштириш ва зифасини кўяди. Чунки амалдаги конунларимиз бугунги кун талабларидан келиб чиқиши ва унга жавоб бериши зарур. Колаверса, ҳар бир давр барча иж-

тилоий муносабатларда ўз талабларини кўяди. Ихтимойи муносабатларнинг ҳукуқий жиҳатдан тартибга солиниши эса жамиятда муносабатлар муштараклигiga замин яратади. Бозор иктисодийнинг чукурлашиб бориши нафакат жамият, ҳатто оиласида ҳам мулк муносабатларни тақомиллаштирилиши шартини этгандек, янги давр, инсон тафқуриининг янги билимлар, илмий хуносалар, түшунчалар билан бойбормадиган мавзусида кўйилган. "Мустаҳкам оила йили"нинг эълони, ҳам ҷароғбони бўлган аёл зотининг" оғириненгилкилиши, оиласи билан боғлиқ, ташвишларни осоналаштириш асосий зифасидан бири бўлиб қолиши хақида фикр юритдилар.

Узбекистон Республикаси Конституциясининг 65-моддада ота-оналини ва болаликни давлат томонидан мухофаза қилиниши мустаҳкамлаб кўйилган. "Мустаҳкам оила йили"нинг эълони, ҳам ҷароғбони бўлган аёл зотининг" оғириненгилкилиши, оиласи билан боғлиқ, ташвишларни осоналаштириш асосий зифасидан бири бўлиб қолиши хақида фикр юритдилар.

Буғун инсоният тараққиёти, унинг янада мукаммаллашишига турли шакл ва усуллар билан пурт утказадиган "оммавий маданият" деб номланган ноинсоний ғоялар тарбиб этилаётган бир пайтida мамлакатимизда оиласи, унинг мустаҳкамлигига юкори даражада эътибор қартилди, аҳолини миллий ва умуминсоний қадриятларни араб-авайлашга даъват этилаётганини мухим ихтиёмий-сиёсий воқеа сифатида баҳолаш зарур. Буаса Узбекистон "Миллий тикланиш" демократик партисидан янада фаол бўлиши, зиммасидаги мақсад ва вазифаларни бахаршига янада масъулият билан ёндашиши тақозо этади.

Партия дастурда ҳалқимиз

ПАРТИЯ ҲАЁТИ

(Давоми.
Боши 1-бетда)

Унда Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари, партия Марказий Кенгаши аъзолари, Ўзбек Жанг санъати, "Хунарманд" уюшмаси ва Шахмат федерацияси вилоят бўлими вакиллари ва ёшлар иштирок этди.

Тадбир мұхтарам Юртбоши мизнинг ушбу асари мазмун-моҳиятини партия ташкилотида чукур ўрганиши, унинг мустақилликни қадрлаш, араб-авайлаш, мустаҳкамлаш ва ўзликни англашга даъват этувчи тарихий манба сифатидаги аҳамиятини аҳоли, айниқса, ёшлар ўртасида кенг тарғиб этиш мақсадида ташкилот пайдо бўлмоқда.

Албатт, оила мустаҳкам бўлиши учун ҳар жиҳатдан қўллаб-куватлаш зарур. Одатда, ёш оиласида ота-оналини ташкилотидан қўллаб-куватланади. Бунда шубҳасиз, маҳалланинг ўрни бекиёс. Битмаган ишларни ҳашар килиб бир зумда битирбормадиган. Улар холидан хабар олиши, керакли йўл-йўріклар кўрсатиш, қўйналиб қолганда ёндида туриш, тўй-мъарқаларни ташкилотидаги ўзликни англашга даъват этувчи тарихий манба сифатидаги аҳамиятини аҳоли, айниқса, ёшлар ўртасида кенг тарғиб этиш мақсадида ташкилот пайдо бўлмоқда.

Давра сұхбатида дастлаб, "Мустақиллик арафасида ёки шўроларнинг сўнгги талвасаси" номли хужжатли видеофильм иштирокчилар ўтибогира ҳавола.

Шундан сўнг тадбирни очган ўзмаддатида кенг тарғиб этиш мақсадида ташкилот пайдо бўлмоқда.

Тадбирдир Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари, Фуқаролик жамиятини шакллантиши мониторинг килиши мустақилликни оғизлабор мажлисида ташкилотидаги ўзликни англашга даъват этувчи тарихий манба сифатидаги аҳамиятини аҳоли, айниқса, ёшлар ўртасида кенг тарғиб этиш мақсадида ташкилот пайдо бўлмоқда.

Мұхтарам Президентимизнинг ушбу китобидаги мазмакатимиз мустақилликни осонлика кўлга киритилмаганни ва унга эришиши учун астойдил ҳаракат қилингани, машиқатли курашлар, ўша даврда ўзбекистондан вуҳудга келган ўт мурракаб ижтимоий-иктисолидаги ўзлиги ташкилотидаги ўзликни англашга даъват этувчи тарихий манба сифатидаги аҳамиятини аҳоли, айниқса, ёшлар ўртасида кенг тарғиб этиш мақсадида ташкилот пайдо бўлмоқда.

Мұхтарам Президентимизнинг ушбу китобидаги мазмакатимиз мустақилликни осонлика кўлга киритилмаганни ва унга эришиши учун астойдил ҳаракат қилингани, машиқатли курашлар, ўша даврда ўзбекистондан вуҳудга келган ўт мурракаб ижтимоий-иктисолидаги ўзликни англашга даъват этувчи тарихий манба сифатидаги аҳамиятини аҳоли, айниқса, ёшлар ўртасида кенг тарғиб этиш мақсадида ташкилот пайдо бўлмоқда.

Мустақиллик йилларида ёш оиласиравни давлат томонидан қўллаб-куватлаш, уларни оила қуриш ва оёққа туриб олишлари учун имтиёзлар беришга алоҳида эътибор қартилмоқда.

"Мустақиллик йилларида ёш оиласиравни давлат томонидан қўллаб-куватлаш, уларни оила қуриш ва оёққа туриб олишлари учун имтиёзлар беришга алоҳида эътибор қартилмоқда.

"Мустақиллик йилларида ёш оиласиравни давлат томонидан қўллаб-куватлаш, уларни оила қуриш ва оёққа туриб олишлари учун имтиёзлар беришга алоҳида эътибор қартилмоқда.

"Мустақиллик йилларида ёш оиласиравни давлат томонидан қўллаб-куватлаш, уларни оила қуриш ва оёққа туриб олишлари учун имтиёзлар беришга алоҳида эътибор қартилмоқда.

"Мустақиллик йилларида ёш оиласиравни давлат томонидан қўллаб-куватлаш, уларни оила қуриш ва оёққа туриб олишлари учун имтиёзлар беришга алоҳида эътибор қартилмоқда.

"Мустақиллик йилларида ёш оиласиравни давлат томонидан қўллаб-куватлаш, уларни оила қуриш ва оёққа туриб олишлари учун имтиёзлар беришга алоҳида эътибор қартилмоқда.

"Мустақиллик йилларида ёш оиласиравни давлат томонидан қўллаб-куватлаш, уларни оила қуриш ва оёққа туриб олишлари учун имтиёзлар беришга алоҳида эътибор қартилмоқда.

"Мустақиллик йилларида ёш оиласиравни давлат томонидан қўллаб-куватлаш, уларни оила қуриш ва оёққа туриб олишлари учун имтиёзлар беришга алоҳида эътибор қартилмоқда.

"Мустақиллик йилларида ёш оиласиравни давлат томонидан қўллаб-куватлаш, уларни оила қуриш ва оёққа туриб олишлари учун имтиёзлар беришга алоҳида эътибор қартилмоқда.

"Мустақиллик йилларида ёш оиласиравни давлат томонидан қўллаб-куватлаш, уларни оила қуриш ва оёққа туриб олишлари учун имтиёзлар беришга алоҳида эътибор қартилмоқда.

"Мустақиллик йилларида ёш оиласиравни давлат томонидан қўллаб-куватлаш, уларни оила қуриш ва оёққа туриб олишлари учун имтиёзлар беришга алоҳида эътибор қартилмоқда.

"Мустақиллик йилларида ёш оиласиравни давлат томонидан қўллаб-куватлаш, уларни оила қуриш ва оёққа туриб олишлари учун имтиёзлар беришга алоҳида эътибор қартилмоқда.

"Мустақиллик йилларида ёш оиласиравни давлат томонидан қўллаб-куватлаш, уларни оила қуриш ва оёққа туриб олишлари учун имтиёзлар беришга алоҳида эътибор қартилмоқда.

"Мустақиллик йилларида ёш оиласиравни давлат томонидан қўллаб-куватлаш, уларни оила қуриш ва оёққа туриб олишлари учун имтиёзлар беришга алоҳида эътибор қартилмоқда.

"Мустақиллик йилларида ёш оиласиравни давлат томонидан қўллаб-куватлаш, уларни оила қуриш ва оёққа туриб олишлари учун имтиёзлар беришга алоҳида эътибор қартилмоқда.

"Мустақиллик йилларида ёш оиласиравни давлат томонидан қўллаб-куватлаш, уларни оила қуриш ва оёққа туриб олишлари учун имтиёзлар беришга алоҳида эътибор қартилмоқда.

"Мустақиллик йилларида ёш оиласиравни давлат томонидан қўллаб-куватлаш, уларни оила қуриш ва оёққа туриб олишлари учун имтиёзлар беришга алоҳида эътибор қартилмоқда.

"Мустақиллик йилларида ёш оиласиравни давлат томонидан қўллаб-куватлаш, уларни оила қуриш ва оёққа туриб олишлари учун имтиёзлар беришга алоҳида эътибор қартилмоқда.

"Мустақиллик йилларида ёш оиласиравни давлат томонидан қўллаб-куватлаш, уларни оила қуриш ва оёққа туриб олишлари учун имтиёзлар беришга алоҳида эътибор қартилмоқда.

"Мустақиллик йилларида ёш оиласиравни давлат томонидан қўллаб-куватлаш, уларни оила қуриш ва оёққа туриб олишлари учун имтиёзлар беришга алоҳида эътибор қартилмоқда.

"Мустақиллик йилларида ёш оиласиравни давлат томонидан қўллаб-куватлаш, уларни оила қуриш ва оёққа туриб олишлари учун имтиёзлар беришга алоҳида эътибор қартилмоқда.

"Мустақиллик йилларида ёш оиласиравни давлат томонидан қўллаб-куватлаш, уларни оила қуриш ва оёққа туриб олишлари учун имтиёзлар беришга алоҳида эътибор қартилмоқда.

"Мустақиллик йилларида ёш оиласиравни давлат томонидан қўллаб-куватлаш, уларни оила қуриш ва оёққа туриб олишлари учун имтиёзлар беришга алоҳида эътибор қартилмоқда.

"Мустақиллик йилларида ёш оиласиравни давлат томонидан қўллаб-куватлаш, уларни оила қуриш ва оёққа туриб олишлари учун имтиёзлар беришга алоҳида эътибор қартилмоқда.

"Мустақиллик йилларида ёш оиласиравни давлат томонидан қўллаб-куватлаш, уларни оила қуриш ва оёққа туриб олишлари учун имтиёзлар беришга алоҳида эътибор қартилмоқда.

"Мустақиллик йилларида ёш оиласиравни давлат томонидан қўллаб-куватлаш, уларни оила қуриш ва оёққа туриб олишлари учун имтиёзлар беришга алоҳида эътибор қартилмоқда.

"Мустақиллик йилларида ёш оиласиравни давлат томонидан қўллаб-куватлаш, уларни оила қуриш ва оёққа туриб олишлари учун имтиёзлар беришга алоҳида эътибор қартилмоқда.

"Мустақиллик йилларида ёш оиласиравни давлат томонидан қўллаб-куватлаш, уларни оила қ

СИЁСАТ

• ЎҚУВ-СЕМИНАР

Мафкуравий янгиланиш ва кадрлар салоҳиятини ошириш

БУГУНГИ КУН ТАЛАБИ

Истиқол یшларида мамлакатимизда ҳуқуқий демократик давлат қуриш ва кучли фуқаролик жамиятини шакллантириш, жамиятда қонун устуворлигини таъминлаш, ҳалқ фаровонлигига эришиш ўйлида кенг кўламли ислоҳотлар амалга оширилди. Президентимиз Ислом Каримовнинг парламент палаталари қўшма мажлисидаги "Мамлакатимизда демократик ислоҳотларни янада чукурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш Концепцияси" номли маърузаси юртимида амалга оширилётган демократик ислоҳотларни янада ривожлантириш ва фуқаролик жамиятни шакллантириш жараёнини янги погонага кўтарди.

Таъкидлаш жоизки, Концепциядаги илгари сурвалабон гоялар ва қонунчилик ташабbusлари сиёсий партияларнинг мамлакатимиз ижтимоий-сиёсий ҳайтидаги ўрни ва ролини ошириш билан бирга улар зиммасига ўз аҳамияти жиҳатидан ниҳоятда муҳим ва кенг қамровли вазифалар юклиди. Эндилика ҳар бир сиёсий партия ўза фуқаролигин таъминлашадан таҳлил қилиб янада такомиллаштириши, партия мафкурасини янгича карашлар билан бойитиш, электорат манфаатларни таъминлашадан сиёсий-хуқуқий ҳамда маънавий ҳиҳатдан ётук кадрлар заҳирасини шакллантириши тарабад этилади.

ЎзМТДП МК Ижроия Кўмитаси томонидан партия фаолиятини янада такомиллаштириш, кадрлар потенциалини кучайтириш, уларнинг сиёсий, хуқуқий саводхонлигини ҳамда билимларни мустаҳкамлаш, партия мафкураси ва ғоясини тарбиғ этишининг янгича усул ва ёндашувларини жорий этишадан иштирок этилмоқда. Улардаги илгари сурвалабон гоялар ва қонунчилик ташабbusлари сиёсий партияларнинг манба мавзудасига ўз аҳамияти жиҳатидан ниҳоятда муҳим ва кенг қамровли вазифаларни изчилиб, боришига оширилётган демократик ислоҳотларни янада чукурлаштириш ва фуқаролик жамиятни ривожлантириш Концепцияси" номли маърузаси юртимида амалга оширилётган демократик ислоҳотларни янада ривожлантириш ва фуқаролик жамиятни шакллантириш жараёнини янги погонага кўтарди.

</div

МАЪНАВИЯТ

● ЮКСАК МАЪНАВИЯТ – ЕНГИЛМАС КУЧ

Мулоқот маданияти

НУТҚНИ ШАКЛАНТИРАДИГАН ОМИЛЛАРГА БОҒЛИК

(Давоми.
Боши 1-бетда)

Мулоқот жараёнига таъсир этувчи бошқа омиллар қатарида сұхбат жараёнида арашмайтган, аммо сұхбатдошлар учун хурматли бўлган кишининг таъсири ҳам мумкин. Бу омил ҳам маълум маънода ташқаридан сұхбатдошлар нутқини «бошқаруб боради», унинг давом этиши ва якунига таъсир кўрсатади.

Мулоқот жараёнинг муҳим қисмини мурожаатлар ташкил қиласди. Мурожаат эса таниш ёки нотанишларга ҳам бўлиши мумкин. Бу ҳолат тил бирликларини оқилона танлашина тақозо этади. Мурожаат учун танланадиган тил бирликлири, аввало, кишиларнинг ёши, жинси, таниш нотанишилгига қараб танланса да, асосий эътибор умуминсоний ва миллий қадриятларга мос, самимий бўли-

ди. Масалан, профессор Б.Ўринбоеев мулоқот жараёни учун кўйидагиларни муҳим, деб хисоблашибди:

«Ҳар бир комил инсон сұхбатлашини одоби қоидалари га ҳам риоя килиши лозим:

1. Сұхбатлашганды сұхбатдошингизни қизиқтирадиган мавзуга эътиборини қартиша интилинг.

2. Ўзингиз ҳақингизда камрок гапиринг. Ҳар қандай ўқитувчи (муаллим) ҳам хотик, зеро, унинг фаолияти ўз шогирдларига нутқ билан мурожаат этишдан иборат. Ўқитувчи аудиторияга кирап экан, касби билан боғлиқ маълум мақсадга эришиш, ўз ҳоҳиш-истакларини рёбга чиқаришга интилади. Албатта, нутқ сўзлар экан у, аввало, ўқувчи-талабаларга ў ёки бу билимни, яни ахборотни беришга интилади. Кининг йилларда ўзбектилшунослигида ўқитувчининг нутқ маданияти, мулоқот хулки назарий асосда ўрганилган тадқиқотларнинг пайдо бўлайтганини кўллаб-куватлаш лозим. Тадқиқот-

3. Мулоқот жараёнида «сұхбатдош шахсига эътибор» ҳам муҳим. «Аёллар нутқида әркаклар нутқидан ҳар жиҳатдан: товушлар ифодаси, луғат таркиби, гап курилиши каби томонлардан сезиларли даражада фарқланниб туради. Эркаклар нутқида қиска ва лўндалиги, босик ва қатъий оҳандга айтилиши ва бошқа жуда кўп жиҳатлари билан аёллар нутқидан фарқланади».

«Кишилар билан мулоқотда сўзловъ ўзининг ва сұхбатдошининг ўшини инобатга олиши, айниқса, муҳимдир».

4. «Инсон қалбидаги кечадиган ҳар қандай тўйғу эса бе-иҳтиёр тилида ҳам соҳир булади...». «Ҳа, «Хурмат кильсанг, хурмат кўрасан» деганипарилик, Сизга қандай мумомала килишларини истасангиз (эътибор бераяпсизми, шу ерда ҳам ўзингизни ўйляпсиз), одамлар билан шундай мумомалада бўйинг. Шундай килингки, Сиз билан мулоқотда бўлаётганди киши озигина бўлса-да Сиздан ўзини устун деб хисобласин. Бунинг учун сўнгги сўзни, хукм чиқариш хукуқини унинг иҳтиёрида ҳам изчил ишлар амалга оширилмоқда.

5. «Инсоннинг бу ёргу оламда киладиган энг улуг амалларидан бири — бу, ўзидан яхши ном қолдиришидир. «Мехр колур, мухаббат колур-деганларидек, одамзотдан коладиган энг улуг мерос факат битта — яхши ва ширин Сўздири».

6. Сұхбатдошингизни диккат билан тинглашга ўрганинг. Ўз гали, хикоясини тугатмасдан сўзини бўлмаган. Сўзини охиригача эшитгача, сұхбатдошга эътирозингизни баён этинг. Қанчалик диккат ва эътибор билан тинглашга эришсангиз, кишилар сиз билан сұхбатлашишдан шунчалик завъ олади.

7. Сұхбатдошингизга нисбатан баланд овозда гапир-маслика ҳаракат қилинг. Чунки бакироқ кишиларга нисбатан овозини баланд кўтмармай мөъёрида гапирувчиларни сұхбатдошлар диккат билан тинглайдар.

8. Сұхбатдошингиз сизнинг гапингизни бўлса, жим туриб унинг эътирозини охиригача тингланг. Агар иккаклангиз ҳам баравар гапирсангиз бир-бирингиз нима деганингизниту шунмайсан.

9. Сўхбатдошингизнинг кўзига қараб сўзлашинг. Хеч вақт унинг кўлидан, тугмасдан ушлаб, елкасига кокиб фикрингизни кулоқ солишига интилманг. Сұхбатдош диккатани кўл билан эмас, балки сўз билан қартишга интилинг.

10. Сұхбатлашиш ва мурожаат кишиларни бошланаши. Мурожаат кишиларни одоби билан сұнумластирилган.

11. «Овозининг ширали ва ёқимли бўлиши, айниқса,

Ағуски, айрим ёшларимиз нутқида ота-оналари, бобо-бувилиари, ақа-укаларига нисбатан пахан, мамашка, бобой, кампир, братан, братишка кабиларни қўллаши маънавиятимизга мутлако тўғри келмайдиган ҳолат ҳисобланади.

ши лозим. Бу соҳада миллатидан қатъий назар юртимиз фуқароларидан ўрганса арзигулиларни кўп. Ағуски, айрим ёшларимиз нутқида ота-оналари, бобо-бувилиари, ақа-укаларига нисбатан пахан, мамашка, бобой, кампир, братан, братишка кабиларни қўллаши маънавиятимизга мутлако тўғри келмайдиган ҳолат ҳисобланади.

12. Ўқитувчининг диккат (эътибори), асосан, ўқувчиларни назорат кишишга каратилган бўлади. Бу руҳот юқитувчи нутқида бўйрук, танбех, насиҳат каби оҳанглар устунлигини таъминлайди. Ўқитувчининг «Доскага чи!» ёки «Доскага!», «Тўғри ўтири!» ёки «Тўғрилар!», «Олдинга қара!», «Эътибор беринг!», «Тўғри ё!», «Тўғри ўки!», «Кўлингни кўтар!» каби касбига хос ибораларни тез-тез қўллаши мулоқот жараёнига кўпинча салбий тавсир этади.

13. Ўқитувчи мулоқот ҳулқида ўқувчилар билан мумаласи жараёнидаги анъанавийлик (расмийлик, бавзан ортиқча тақор, бир хиллик) кўпинча, дарс сифатига салбий таъсир этмасдан қолмайди. Бундай жиҳатларга дарсни бир хилда бошлаш, яъни ҳар дарсда бир хил сўз ва биримлар, жумлаларни ишлатиш, насиҳатбозлик, ортиқча тартиба чакиришлар, асабийлашган пайтда ўзини етаришлига бошкра олмасдан, ножӯя сўзларни қўллаш, нутқнинг бир хилда (монотон холатда) бўлиши ва бошқалар киради. Замонавий юқитувчининг мулоқот хулқи бундай салбий ҳолатлардан холи, жонли, ранг-баранг, бетакор, қизиқарли, тавсирчан, энг муҳими, фан асосларини тўла байди. Зеро, тинглаш ҳам кишидан сабр-каноатни, чидамбардошни ва ўзига хос одобахлоқни талаб этадиган хислатдир. «Сиз кўйиб-тишиб гапириб турганингизда сигир маъраб қолса, сизга эмас, сигирга қарайдиган одамга гап таъсир килмайди...» (Абдулла Қаҳкор).

14. Тарихимиздан хозиргача яратилган кўплаб адабиётларда мулоқот маданияти, сұхбатлашиш одоби тўғрисида нуҳоятда фойдалари фикрлар ва тасвирлар билдирилган. Улардаги айрим фикрлар бир-бирали тақорласа ҳам юқори нутқ маданияти, нутқ одоби, тил маънавияти ва маърифатини инсонлар онгига сингидир. «Д.д. Ларошфуко.

15. Кисқа ва мазмунли сўзлаш мулоқот мезонининг асосий шартларидан биринчидир. «Демак, инсон ҳар қандай шароитда ҳам керакли сўзларнинг айтиши, тилига ортиқча эрк бераслиги лозим. Зеро, «Ҳақиқий гапдонлик — керакли ҳамма гапни айтиши ва керагидан зиёд хеч нарса демаслиқидир» (Д.д. Ларошфуко).

16. Инсонлар ўртасидаги мулоқот жараёни самимий, маданияти, одобахлоқ доирасида бўлиши уларнинг билим даражаси, тафаккур доираси, дунёқараша, ислоҳотларга ижобий муносабати, миллий қадриятлар, урф-одатлардан унумли фойдаланиши кабиларга ҳам боғлиқ.

17. Ўрнли фойдаланинг...

Сұхбатлашиш одобининг ана шу қоидаларига амал кишиш ҳар бир комил инсоннинг бурчидир.

18. Мулоқот маданияти ва мезонини соҳасида фоал тадқиқотлар олиб бораётган Сиддик Мўминнинг «Мулоқот мезонин» номли китобида тинглаш хосиятларидан тортиб, саломлашиш, мурожаат, таъсир, табассум, сўзининг ҳаётбахш кудрати ҳаби ҳам маданиятингизнинг муҳим киралари ҳақида қизиқарлини билдирилган.

19. Инсонлар ўртасидаги мулоқот жараёни самимий, маданияти, одобахлоқ доирасида бўлиши уларнинг билим даражаси, тафаккур доираси, дунёқараша, ислоҳотларга ижобий муносабати, миллий қадриятлар, урф-одатлардан унумли фойдаланиши кабиларга ҳам боғлиқ. Бундай сифат ва фазилатларни тарбиялашнинг асосий масъулияти, албатта, ўқитувчилар, педагоглар, устозлар, ота-оналар зиммасидадир. Мулоқот маданияти ва нутқ маҳоратини юқори ишларни айтиши ва керагидан одамга гап таъсир килмайди...

20. Абдували АБДУСАЙДОВ, Самарқанд давлат университети ўзбек тил шунослиги кафедраси мудири, филология фанлари доктори, профессор

сўзлашув нутқида муҳим аҳамият касб этади».

Жамиятдаги ижтимоий муҳит инсонлар мулоқот ҳулқига бевосита таъсир кўрсатади. Жамиятдаги тинчлик, осойишталик, барқарорлик, иктисидор тараққиёт, мавнавий-ахлоқий муҳит, умуминсоний ва миллий қадриятларни охирчалик касб этади. Алоқа — қаралашувда ҳатто сукут (жим туриш) гапирмаётлик ҳам нолисоний восита сифатида иштирок этади ва ўзига хос мумалавий мазмун ифодалайди.

21. Мулоқот жараёнида инсоннинг чиройи очиқ бўлиши, табассум билан бокиши ҳам мумхимдир. «Овозининг ширали ва ёқимли бўлиши, айниқса,

Давлатимиз раҳбарининг 2008 йил 8 июнда қабул қилинган «Болалар мусиқа ва санъат мактабларининг моддий-техник базасини мустахкамлаш ва уларнинг фаолиятини янада яхшилаш бўйича 2009-2014 йилларга мўлжалланган давлат дастури тўғрисида»ги карори ижросини таъминлаш борасида Фарғона вилоятида ҳам изчил ишлар амалга оширилмоқда.

Ришитон туманида 2011 йили қуриб, фойдаланишга топширилган 21-болалар мусиқа ва санъат мактаби ёш истеъододларни тарбиялашга хизмат қилаётган таълим масканларидан. Замонавий лойиҳа асосида бунёд этилган санъат даргоҳида 230 дан зиёд ўғил-қиз ўзбек чолгу созлари, фортелиано, анъанавий хонандалик, мусиқа назарияси, тасвирий санъат, нақошлик, бадији куолчилик, ортиқча тарбиялашлари бўйича 2011 йилдан бўйича 21-болалар мусиқа ва санъат мактаби, фортепиано ўқитувчи Эльвина Эмирсуннова, бадији куолчилик бўйича ўқитувчи Носир Мадаминов шогирди Машхурбек Мамажонов билан.

Суратларда: Ришитон туманидаги 21-болалар мусиқа ва санъат мактаби, фортепиано ўқитувчи Эльвина Эмирсуннова, бадији куолчилик бўйича ўқитувчи Носир Мадаминов шогирди Машхурбек Мамажонов билан.

● КАДРИЯТ

Миллий ўйинлар

СОҒЛОМ АВЛОД ГАРОВИ

Ҳаракатли миллий ўйин ва спорт турлари ҳам халқ қадриятларига даҳлдор бўлиб, соғлом авлодни тарбиялаш ўйидаги муҳим ва зарурӣ вазифалардан биридир. Соғлом авлодни шакллантириши ва тарбиялашнинг хилма-хил ўйл-ўйрик, услуг ва омиллари мавжуд. Айниқса, болаларнинг бүш вақтни тўғри ташкил қилиш, бадантарбия ва спорт билан шуғуллантириши, турли ҳаракатли миллий ўйинларни ўргатиб бориш мумхимдир. Бу давлат ва жамият аҳамиятига молик масаладир.

Давлатимиз шу масалани давр талаблари асосида ҳал қишишга алоҳида эътибор каратиб, болаларнинг бүш вақтни мазмунли ташкил этишда миллий спорт ўйинларидан унумли фойдаланиши, улар ҳақида маълумотлар йигиши, бойитиш ва шулар асосида болалар ўртасида кенг ташвиш олиб бориши долзарб масалалардан бири эканлигини мунтазам қўллаб-куватлаб килади.

Ҳаракатли миллий ўйинларни педагогик-психологик ва жисмоний жиҳатдан тарбиявий аҳамияти катта. Ҳалқ ўйинларидан таъсията қараб дарҳол тегишларни ютувлар гаровидир. Бу эса зийраклик ва тезкорлик кўнижмаларини шакллантириса, «чиллак» ўйини ўтлок ва спорт майдончасида болаларнинг ўйинларни ўргатади. Миллий ўйинларнинг кўпчилиги билан 3-4 ёшдан бошлаб шуғулланыш мумкинлиги назарда тутилса, ёшларнинг ҳар томонлама камолотида бўшига оширишга кетади.

Ҳаракатли миллий ўйинларни педагогик-психологик ва жисмоний жиҳатдан тарбиявий аҳамияти катта. Ҳалқ ўйинларидан таъсията қараб дарҳол тегишларни ютувлар гаровидир. Бу эса зийраклик ва тезкорлик кўнижмаларини шакллантириса, «чиллак» ўйини ўтлок ва спорт майдончасида болаларнинг ўйинларни ўргатади. Миллий ўйинларнинг кўпчилиги билан 3-4 ёшдан бошлаб шуғулланыш мумкинлиги назарда тутилса, ёшларнинг ҳар томонлама камолотида бўшига оширишга кетади.

Нодира ТАНГИРОВА,

Тошкент фотосуратлар уйда руминиялик фоторассом Теодор Раду Пантеанинг "Христо Яваш дунёси" мавзусидаги шахсий фотокўргазмаси ташкил этилди.

Ўзбекистон Бадиий академияси, Руминянинг Ўзбекистондаги элчиноси ҳамкорлигига ўтказилган кўргазмага рассомнинг 49 та фотосари ҳавола этилган. Айниқса, "Кўча манзаралари" туркумiga кирувчи суратлар алоҳида аҳамиятга молик. Ташмирланган либосга бурканган ва ўралсан асрарлар бир қарашда кундаклик ҳаётдан, ташки оламдан ажраб қоландек кўринади. Фоторассом нигоҳида иморатларнинг мазкур ўрами, ўзаро ўйғулликда чаридиган, лекин бир биррига зид, аммо, биз кўникан одатий ҳаёт ва истиқболдаги тикланниш ўртасидаги ўзига хос чегарани англатади. Теодор Руминянинг Орада шаҳрида таваллуд топган. У кўплаб ҳалқаро фотоассоциациялар аъзоси, миллий ва ҳалқаро форумлар иштироқисидир. Ёдинизда бўлса, фоторассом мустақиллигимизнинг 20 йиллигига багишланган "Ўзбекистон хорижиллар нигоҳи" номли фотокўргазмада ўз асрарлари билан қатнашган.

Олисдаги одамлар

Оғайи номидаги Хоразм вилоят мусиқали драма театрида Кўчкор Норқобил қаламига мансуб "Олисдаги одамлар" драмасининг премьераси бўлиб ўтди.

Театрнинг бosh режиссёри Жўёрбай Рўзметов томонидан саҳналаштирган мусиқали драма афсони уршида руҳан Шайкастланган Йигит тақдирни ҳақида бўлиб, Жайронкул бобо, Гулсум момо, Эсонкул бобо, Сора, Бутунвой каби тантни, содда ва жафокаш инсонлар сиймосини театрнинг етакчи актёrlари Жуманазар Шомуротов, Алишер Йўлдосhev, Дилафрўз Каримова, Икром Эшназаров маҳорат билан гавдалантирган. Асардаги ҳар бир ҳаҳрамон ва образ худди ҳаётдагидек турли феъл-авторга эга. Шу боис, спектаклда талқин этилган воқеалар, турмуш икир-чикирлари ҳар қандай томошабиннин мушоҳадага чорлаши шубҳасиз.

Миллатлараро тутоувлик тантанаси

Республика байналмилал маданият маркази ташкил топганининг 20 йиллиги муносабати билан вилоятнинг Бухоро туман маданият уйидаги "Ўзбекистон умумий уйимиш" мавзусида маданий тадбир ўтказилди.

Унда сўзга чиқкан вилоят худудида яшови турли миллат аввалинни юртимиздаги тинчлик-тутоувликнинг қадрига этиши, ёшларни ватанпарварлик, инсонпарварлик ва миллий истиқбол гоёсига садоқат руҳида тарбиялаш, улар орасида азалий урф-одат ва аянланарни тарбиғи этиш хусусида гапиришди. Тадбирда "Лола" ашула ва рақс ҳалқ ансамбли, "Мавжи Бухоро" фольклор-этнографик ҳалқ ансамбли, "Саховат" кишлоп маданият уйининг "Лезгинка" турк рақс ҳалқ ансамбли ўз концерт дастурларини на мойиш эти.

Мухтасархон
КАРИМОВА

Гул ва булбулдин неча афсона бор,
Гарчи эрмас ўртада сўз ошкор.

Сен ўзингга ташналар ёнига бор,
Дил сўзингга ташналар ёнига бор.

РИВОЯТ

Дўстлик

Бир киши пулга муҳтоҳ бўлиб колибди. Дўстидан ёрдам сўраш мақсадида тўлпа-тўғри унинг уйига боради.

— Дўстим, бир кишидан қарз олган эдим. Бугун ўша одам пулуни сўраб келди. Аксига олиб, кўлимдада пулни йўқ. Шунинг учун ҳузуринга умид билан келувдим, - деди.

Ўй эгаси дарҳол ичкаридан дўсти сўраган пулни олиб чикиб, шундай деди:

— Дўстим, бирор нарсага муҳтоҳ бўлиб қолсанг, мендан яшириш, кўлимдада келганча ёрдам берига тайёрман.

Ўй эгаси дўстини кузатиб қўйига, кўзига ёш келади. Хотини: «Эрим кўп пул бериб юборганига пушаймон қилиб йиглаётган бўлса керак», - деган ўйга бориб: — Бирор нарсани баҳона қилиб бермасдан кайтариб юборсангиз бўлмасми? Энди пушаймон бўлиб йиглаётсан.

Эр шундай жавоб қайтарди:

— Йўқ, ҳаммаси сен ўйлаганча эмас. Мен дўстимнинг пулга муҳтохлигини билмай, гафлатда колганим учун ачиниб йиглаётман.

БИЛАСИЗМИ?

Энг қимматбаҳо телевизор Prestige HD SUPREME Rose Edition бўлиб, унга қимматли тошлар билан безак берилган.

Дунёдаги энг йирик ва қимматбаҳо фаввора Дубай (БАА) шахрида курилган.

ТУРФА ОЛАМ

Номаълум дengiz жисми

OCEAN EXPLORER (ШВЕЦИЯ) ДАЙВЕРЛАР ГУРУХИ
БОЛТИК ДЕНГИЗИ ТУБИДА НОМАЪЛУМ
ЖИСМГА ДУЧ КЕЛИШГАН.

Лойиҳа раҳбари Петер Линдбергнинг тақида шаҳрида, гидролокатор дengiz тубида диаметри 60 метрратенг номаълум жисм борлигини аниқлайди. Энг қизиги, локатор у ерда бундай жисмлардан иккитаси борлигини кўрсатган. Хозирда мутахассислар тезкор хулоса чиқарниша шошилма-япти. Негаки, дайверлар учун номаълум бўлиб туюлган жисм бир замонлар чўйки кетган кема қолдиклари бўлиши ҳам мумкин. Ёдинизда бўлса, 2010 йили тадқиқчилар айнан Болтиқдengизи тубидан 12 тача кемага тегиши қолдикларни топишган эди.

Арzon планшет

КОРЕЯНИНГ HYUNDAI КОМПАНИЯСИ
ЭЛЕКТРОНИКА СОҲАСИДА ЎЗИНИ СИНАБ КЎРДИ.

Автомобиль ишлаб чиқарни билан дунёга машҳур компания Хитойда ўзининг янги лойиҳаси – планшетли Hyundai-A7 компютерини омма ёзтиборига ҳавола қилди. Арзон компютерлар сирасига киручи ушбу планшет Allwinner A10 1.5 ГГцли процессор, 512 Мбайтли тезкор хотира, 7 дюймли дисплей, видео, HDMI, шунингдек, SD ва microSD форматдаги хотира картали слотига эга. Hyundai-A7 планшети ОС Android мобиль курилмаси орқали бошқарилади. Бироқ, ундаги камера, Bluetooth ёки GPSнинг борлиги ҳақида компания ҳеч қандай маълумот бермаган.

Қаҳва ичиш зарарли

ЭРТАЛАБКИ ҚАҲВА ОРТИҚЧА ВАЗИНДАН ХАЛОС ЭТАДИ, ДЕГАН ХУЛОСА ИСБОТИНИ ТОПМАДИ.

Якиндагина америкалик олимлар ўтказган тадқиқот шуни кўрсатдиги, қаҳванинг инсон организмига фойда-сидан кўра заари кўпроқ экан. Тўғрироғи, қаҳванин доимий равишда ичишга ўрганган инсонларда кортизол – стресс гормони ҳаддан зиёд кўплиги аниқланган. Бу эса алалоқибат, метаболизм, юқори қон миқдорининг ошишига сабаб бўларкан. Қаҳва ичиш чоғидаги инсоннинг мушаклари ва мия тўқималари фойдали моддаларга тўйинни рост. Бироқ, ичимлик таъсирни кама бошчалик одам очликни хис килади. Натижада, организм меъридан ортиқ овқатланишга ўрганади. Табиийки, ортиқа калориялар вақтида сарфланмагач, тана аъзоларидаги ёф тўплана бошлади. Америкалик олимларнинг фикрига, қаҳвага ружу кўйиш бўхлатни баттар зўрайтириши мумкин.

Газета ҳафтанинг чоршанба куни чиқади. 2008 йил 29 октябрьдан ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан № 0223 раками билан рўйхатдан ўтган. Буюртма – Г 219, Адади – 10630 Газетанинг бахчиси келишилган нарда Навбатчи мухаррор: Камолиддин ХОТАМОВ Навбатчи: Бехбуд БОТИРОВ Саҳифалови: Абкар ШОДИЕВ Электрон почта: e-mail: milliy@sarkor.uz Босишига топшириши вақти – 21.00. Топширилди – 23.10.

1 2 3 4 5

Кўзгу

НИГОХ

Тарих зарварақларидағи битик

КЎҚОН ШАҲАР ЎЛКАШУНОСЛИК МУЗЕЙИДАГИ ҲАР БИР БУЮМ ЎЗ ТАРИХИЙ АҲАМИЯТИ БИЛАН АЖРАЛИБ ТУРАДИ

Мустақиллик йилларида Президентимизнинг қатор фармони ва қарорлари, ҳукуматимизнинг юксак ётириб туфайли мамлакатимиздаги музейлар тубдан янгиланди, янада тақомиллаштирилди. Ҳусусан, бундай юксак ётирибдан Кўқон ўлкашунослик музей ҳам четда қолмади. Воҳанинг ўзига хос маданияти ва санъатига оид 35 мингдан ортиқ экспонатлар айнан шу ерда сақланади. Ноёб экспонатлар орасида кандакорлик, каштачалик, ҳаттотлик, заргарлик, ёточ ўймакорлик ҳамда нақошлик намуналарини учраши мумкин. Юртдошларимиз ҳамда хорижлик сайджларни шаҳарнинг бой ўтиши, маданияти ва санъати ҳамиши қизиқтириб келган. Шу маънода, Кўқон шаҳар ўлкашунослик музей томошабинлар ўхтиёжини қондириб келмоқда десак, муболага бўлмайди. Бу даргоҳнинг мақсади ва вазифалари ҳусусида музей раҳбари Мансурахон Мансурова билан сұхбатлашдик.

Сұхбатимиз аввалида музей ташкилий тузилимаси ҳамда мавжуд бўлимлари хусусида гапириб берсангиз.

— Мустақиллик йилларидан ўзимларини шаҳарнинг ҳаммада тақомиллаштириб келинди. Истиқлол йилларida кўхна шаҳарларнинг ўрганиш аниқлаш, тарихини ўрганиш бўйича катор тадқиқотлар ўтказилди. Музей ходимларининг бу борадаги фаолияти хусусида тутхталсангиз.

— Музей ўлкашунослик йўналишида бўлганини боис, олиб борилаётган иммий-тадқиқот ишларининг қарорларига бўлса, музейларни шаҳарнинг ҳаммада тақомиллаштириб келинди. Қуонарли жиҳати шундаки, олиб борилаётган тадқиқотларни тутхталсангиз.

— Музей ўлкашунослик йўналишида бўлганини боис, олиб борилаётган иммий-тадқиқот ишларини шаҳарнинг ҳаммада тақомиллаштириб келинди. Қуонарли жиҳати шундаки, олиб борилаётган тадқиқотларни тутхталсангиз.

— Музей ўлкашунослик йўналишида бўлганини боис, олиб борилаётган иммий-тадқиқот ишларини шаҳарнинг ҳаммада тақомиллаштириб келинди. Қуонарли жиҳати шундаки, олиб борилаётган тадқиқотларни тутхталсангиз.

— Музей ўлкашунослик йўналишида бўлганини боис, олиб борилаётган иммий-тадқиқот ишларини шаҳарнинг ҳаммада тақомиллаштириб келинди. Қуонарли жиҳати шундаки, олиб борилаётган тадқиқотларни тутхталсангиз.

— Музей ўлкашунослик йўналишида бўлганини боис, олиб борилаётган иммий-тадқиқот ишларини шаҳарнинг ҳаммада тақомиллаштириб келинди. Қуонарли жиҳати шундаки, олиб борилаётган тадқиқотларни тутхталсангиз.

— Музей ўлкашунослик йўналишида бўлганини боис, олиб борилаётган иммий-тадқиқот ишларини шаҳарнинг ҳаммада тақомиллаштириб келинди. Қуонарли жиҳати шундаки, олиб борилаётган тадқиқотларни тутхталсангиз.

— Музей ўлкашунослик йўналишида бўлганини боис, олиб борилаётган иммий-тадқиқот ишларини шаҳарнинг ҳаммада тақомиллаштириб келинди. Қуонарли жиҳати шундаки, олиб борилаётган тадқиқотларни тутхталсангиз.

— Музей ўлкашунослик йўналишида бўлганини боис, олиб борилаётган иммий-тадқиқот ишларини шаҳарнинг ҳаммада тақомиллаштириб келинди. Қуонарли жиҳати шундаки, олиб борилаётган тадқиқотларни тутхталсангиз.

— Музей ўлкашунослик йўналишида бўлганини боис, олиб борилаётган иммий-тадқиқот ишларини шаҳарнинг ҳаммада тақомиллаштириб келинди. Қуонарли жиҳати шундаки, олиб борилаётган тадқиқотларни тутхталсангиз.

— Музей ўлкашунослик йўналишида бўлганини боис, олиб борилаётган иммий-тадқиқот ишларини шаҳарнинг ҳаммада тақомиллаштириб келинди. Қуонарли жиҳати шундаки, олиб борилаётган тадқиқотларни тутхталсангиз.

— Музей ўлкашунослик йўналишида бўлганини боис, олиб борилаётган иммий-тадқиқот ишларини шаҳарнинг ҳаммада тақомиллаштириб келинди. Қуонарли жиҳати шундаки, олиб борилаётган тадқиқотларни тутхталсангиз.

— Музей ўлкашунослик йўналишида бўлганини боис, олиб борилаётган иммий-тадқиқот ишларини шаҳарнинг ҳаммада тақомиллаштириб келинди. Қуонарли жиҳати шундаки, олиб борилаётган тадқиқотларни тутхталсангиз.